

# ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ



## ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਹਨ?

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟਰਲ ਡਰੱਗਜ਼ ਸਟੈਂਡਰਡ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਸੀਡੀਐਸਸੀਓ) ਦੁਆਰਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਰਤੋਂ ਅਥਿਯੋਗ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਟੀਕੇ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® (ਸੀਰਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਐਸਟਰਾਜ਼ੇਨੇਕਾ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ) ਅਤੇ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® (ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਆਈਸੀਐਮਆਰ) ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਬਾਇਓਟੈਕ ਐਚ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ) ਹਨ - ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਵਾਇਰੋਲੋਜੀ (ਐੱਨਆਈਵੀ) ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਰੂਸ ਦੀ ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵੈਕਸੀਨ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਆਈ ਸੀ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ [ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ](#), [ਜੀਓਆਈ](#), [ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ](#)

## ਉਪਲਬਧ ਕਈ ਟੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਅਤੇ ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?

ਟੀਕੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕਲ ਟਰਾਇਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਡਰੱਗ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਵੀਡ -19 ਟੀਕੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਨੂੰ 40 ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਨੂੰ 9 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰੋਤ- [ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਟ੍ਰੈਕਰ](#)

## ਕੋਈ ਵੈਕਸੀਨ ਕੋਵਿਡ-19 ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕੇਗੀ?

ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਜੋ ਕੋਵਿਡ -19 ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਾਇਰਲ ਕਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇ ਸਪਾਈਕਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪਾਈਕਸ ਵਾਇਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੈੱਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਟੀਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਪਾਈਕ ਪ੍ਰੋਟੀਨਾਂ ਨੂੰ "ਪਛਾਣਨ" ਅਤੇ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਨ।

ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵੈਕਸੀਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵੈਕਸੀਨ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਉਪਲਬਧ ਦੋਵੇਂ ਟੀਕੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ। ਵਿਆਪਕ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਓਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਰਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ

ਸਰੋਤ- [ਜੋਨਜ਼ ਹਾਪਕਿੰਸ ਮੈਡੀਸਨ](#)

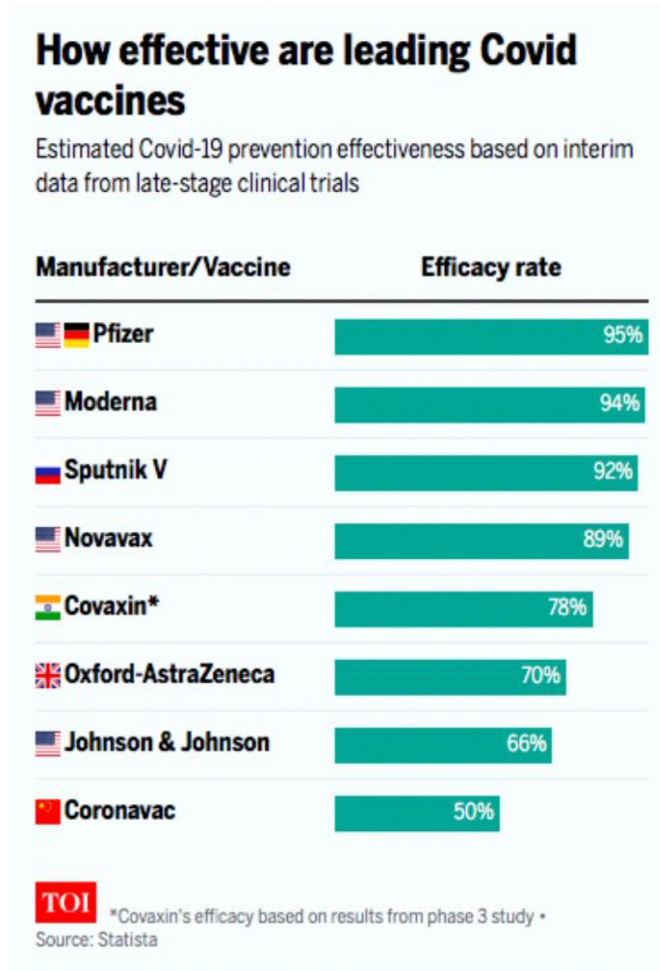
### ਟੀਕੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ?

ਗਲੋਬਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਲਗਭਗ 70% ਹੈ। ਕੋਵੈਕਸਿਨੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਡੋਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਵ ਸੰਕਰਮ ਦੇ ਬਗੈਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਵੀਡ -19 ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 78% ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ® ਵੈਕਸੀਨ ਨੇ 91.6% ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਹੈ।

ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਉੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਵੈਕਸੀਨ 40-60% ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਸਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਵਾਲੇ ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ- [ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ](#), [ਜੀਏਵੀਆਈ](#), [ਐਫਡੀਏ](#)

## ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਜਾਣੋ



ਟੀਕੇ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਟੀਕਾਕਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?

ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗ ਲੱਗਣ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਲਾਗ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁੜ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 0.04% ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਈਸੀਐਮਆਰ ਅਨੁਸਾਰ, 1003 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਟੀਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, 17,145 ਨੂੰ ਲਾਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ 0.02% ਪ੍ਰਚਲਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਡੋਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 157 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5,014 ਜਾਂ ਲਗਭਗ 0.03% ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ।

ਫਿਰ, ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 11 ਕਰੋੜ ਡੋਜ਼ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। 9356 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੀ ਡੋਜ਼ ਲਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ 4,208 ਨੂੰ ਲਾਗ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਦਾ ਲਗਭਗ 0.04% ਹੈ। ਦੂਜਾ ਡੋਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ 1737 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 695 ਲੋਕ ਹੀ ਲਾਗ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਾਂ ਲਗਭਗ 0.04% ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫਰੰਟਲਾਈਨ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ।

ਸਰੋਤ- [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਜੀਓਆਈ](#)

**ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟੀਕੇ ਓਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ?**

ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਟੀਕੇ ਓਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਵੈਕਸੀਨ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਅ ਇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਨੂੰ 40 ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਨੂੰ 9 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰੋਤ- [ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਟ੍ਰੈਕਰ](#)

**ਕੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਵਿਡ-19 (ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ) ਲਾਗ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟੀਕੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?**

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ -19 (ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਸ-2 ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਦੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ-ਜੀਓਆਈ, ਡਬਲਯੂਐਚਓ, ਪੀਆਈਬੀ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ

### ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਸਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਹਾਂ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਚੰਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਲਈ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੱਧਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਇਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਡੇਜ ਵੈਕਸੀਨ ਵਾਸਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਵਾਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੇਗੀ। ਦੋ ਡੇਜ ਵਾਲੇ ਟੀਕਿਆਂ ਵਾਸਤੇ, ਦੋਵੇਂ ਖੁਰਾਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਭਵ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਾਏਗੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਾਗ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੇ ਬਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਸਕ, ਗਜ਼ ਕੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨਾਈਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਰਹੋ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ-ਜੀਓਆਈ, ਡਬਲਯੂਐਚਓ

### ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਾਂਗਾ?

ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਟੀਕੇ ਕੇਵਲ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕੋਵਿਡ -19 ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਰ, ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਅੰਕੜੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁਝ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਲਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਰਹੇ ਆ ਕਿ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ

ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਸਕ, ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧੋਣਾ, ਗਜ਼ ਦੀ ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਵਿਡ -19 ਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ [ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ-ਜੀਓਆਈ](#), [ਡਬਲਯੂਐਚਓ](#)

**ਕੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰਸ-ਕੋਵੀ2 (ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ) ਦੇ ਨਵੇਂ ਤਣਾਅ/ਮਿਊਟੇਟਿਡ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ?**

ਕੋਵਿਡ -19 ਟੀਕਿਆਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਵਾਇਰਸ ਵੇਰੀਐਂਟ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਟੀਕੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਇਰਸ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸ ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਅਸਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਟੀਕੇ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਵਾਜਬ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਪਲਬਧ ਡੇਟਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਨਾਲ ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਟੀਕੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਪਾਂ 'ਤੇ ਡੇਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ [ਡਬਲਯੂਐਚਓ](#)

**ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ?**

ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ 2-3 ਹਫ਼ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਯਾਨੀ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਅਤੇ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਦੀ ਦੂਜੀ ਡੋਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ [ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ](#), [ਜੀਓਆਈ](#), [ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਸਪੁਤਨਿਕ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ](#)

**ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?**

ਮਾਹਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਟੀਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲ ਨੂੰ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਸਰੋਤ- [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਜੀਓਆਈ](#)

**ਕੀ ਦੂਜੀ ਡੋਜ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਹੀ ਟੀਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ?**

ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਲਬਧ ਟੀਕੇ ਬਦਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਡੋਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕੋ-ਵਿਨ ਪੇਰਟਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵੈਕਸੀਨ ਮਿਲੇ।

ਸਰੋਤ [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ-ਜੀਓਆਈ, ਡਬਲਯੂਐਚਓ](#)

**ਕੀ ਇਹ ਵੈਕਸੀਨ ਝੁੰਡ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ?**

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਟੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕੇ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨੇ ਹੀ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜੋ ਟੀਕਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਝੁੰਡ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਝੁੰਡ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਹਰੇਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਖਸਰੇ ਵਾਸਤੇ 95% ਹੈ, ਪਰ ਝੁੰਡ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟੀਕੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।



ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣਾ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ।

ਸਰੋਤ [ਡਬਲਯੂਐਚਓ](#)

**ਉਪਲਬਧ ਟੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?**

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ®	ਕੋਵੈਕਸਿਨ®	ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ®
ਡਿਵੈਲਪਰ	ਆਕਸਫੋਰਡ- ਐਸਟਰਾਜ਼ੇਨੇਕਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀਰਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਸਆਈਆਈ) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।	ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤ ਬਾਇਓਟੈਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਸਰਚ (ਆਈਸੀਐਮਆਰ) ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਵਾਇਰੋਲੋਜੀ (ਐੱਨਆਈਵੀ) ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।	ਰੂਸੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ ਗਾਮਲੀਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਐਪੀਡੀਮੋਲੋਜੀ ਐਂਡ ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾ ਰੈੱਡੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ	ਸੀਏਡੀਓਐਕਸ1 ਐਨਸੀਓਵੀ- 19 ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਵੈਕਸੀਨ (ਰੀਕੰਬੀਨੈਂਟ)	ਹੋਲ-ਵਿਰੀਓਨ ਇਨਐਕਟੀਵੇਟਿਡ ਵੀਰੇ ਸੈੱਲ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	ਐਡੀਨੋਵਾਇਰਲ ਵੈਕਟਰ- ਆਧਾਰਿਤ ਵੈਕਸੀਨ। ਇਹ ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਖੁਰਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਵੱਖਰੇ ਐਨਟੀ ਐਕਟਿਵ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ

			ਪਹਿਲੀ ਡੋਜਲਈ ਸੇਰੋਟਾਈਪ 26 (ਆਰਏਡੀ26) ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਡੋਜਲਈ ਸੇਰੋਟਾਈਪ 5 (ਆਰਏਡੀ5) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਰਸਤਾ	ਇੰਟਰਾਮਾਸਕੂਲਰ	ਇੰਟਰਾਮਾਸਕੂਲਰ	ਇੰਟਰਾਮਾਸਕੂਲਰ
ਖੁਰਾਕ	05 ਮਿਲੀ	05 ਮਿਲੀ	05 ਮਿਲੀ
ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ	2 ਖੁਰਾਕਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਡੋਜਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਡੋਜ12 ਤੋਂ 16 ਹਫਤਿਆਂ ਬਾਅਦ (~84 ਦਿਨ)	2 ਖੁਰਾਕਾਂ, ਦੂਜੀ ਡੋਜ4 ਤੋਂ 8 ਹਫਤਿਆਂ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਕਿ 6 ਤੋਂ 8 ਹਫਤਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਪਹਿਲੀ ਡੋਜਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ	2 ਖੁਰਾਕਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਡੋਜਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 21 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਖੁਰਾਕ
ਸਟੇਰੇਜ	ਤਿੰਨਾਂ ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ 2-8 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਫਰਿੱਜ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੀਕੇ ਇੱਕੋ ਤਾਪਮਾਨ ਰੱਖ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਟੀਆਰਐਨਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਨੂੰ ਵੀ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।		
ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ	ਗਲੋਬਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 70% ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ	78% ਅੰਤਰਿਮ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ	916% ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ
ਅਧਿਕਾਰ	ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ	ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਨੂੰ ਕਲੀਨਿਕੀ ਪਰਖ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ-ਵਰਤੋਂ	ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ® ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ

	ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।	ਅਖਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।	ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
	ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਡੀਜੀਸੀਆਈ) ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੀਕੇ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।		
ਲਾਗਤ	ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇਵੇਂ ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ₹150/ਡੋਜ਼ਾ ਤੇ ਖਰੀਦ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।  21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਸੀਰਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੈਕਸੀਨ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਦੀ ਕੀਮਤ ₹400 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡੋਜ਼ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ₹600 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ।  ਭਾਰਤ ਬਾਇਓਟੈਕ ਨੇ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਦਾ ਪ੍ਰਿ ਸੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਡੋਜ਼ ₹600 ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ₹1,200 ਪ੍ਰਤੀ ਡੋਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।  (ਜਿਵੇਂਕਿ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ)		ਐਮਆਰਪੀ ₹948 + 5% ਜੀਐਸਟੀ/ਖੁਰਾਕ, ਯਾਨੀ ₹ 99540/ਖੁਰਾਕ

### ਵੈਕਸੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?

ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੈਕਸੀਨ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਲੀਨਿਕੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਦਰਮਿਆਨੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਦਰਦ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੁਖਾਰ ਵਰਗੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪੈਰਾਸੀਟਾਮੋਲ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਲੀਨਿਕੀ ਪਰਖਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ-

ਬਹੁਤ ਆਮ (10 ਵਿੱਚੋਂ 1 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ)

- ਕੇਮਲਤਾ, ਦਰਦ, ਨਿੱਘ, ਖਾਰਸ਼ ਜਾਂ ਨੀਲ ਜਿੱਥੇ ਟੀਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ
- ਥਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ (ਥਕਾਵਟ)
- ਠੰਢ ਜਾਂ ਬੁਖਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ
- ਸਿਰ ਦਰਦ
- ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ
- ਜੋੜਾਂ ਜਾਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਦਾ ਦਰਦ  
(10 ਵਿੱਚੋਂ 1 ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ)
- ਟੀਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੋਜਸ਼, ਲਾਲੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੰਢ
- ਬੁਖਾਰ
- ਬਿਮਾਰ ਹੋਣਾ (ਉਲਟੀ ਕਰਨਾ) ਜਾਂ ਦਸਤ
- ਫਲੂ ਵਰਗੇ ਲੱਛਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਤਾਪਮਾਨ, ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਨੱਕ ਵਗਣਾ, ਖੰਘ ਅਤੇ ਠੰਢ\*

ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਰਾਸੀਟਾਮੋਲ ਦੀ ਆਮ ਡੋਜ਼ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਹਾਲਾਂਕਿ 2 ਤੋਂ 3 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਬੁਖਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਆਮ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਾਗ ਹੈ।

\* ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਚਾਨਕ ਠੰਢ ਲੱਗਣਾ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣ, ਸਿਰ ਦਰਦ (ਮਾਈਗ੍ਰੇਨ ਵਰਗੇ ਸਿਰ ਦਰਦ ਸਮੇਤ), ਜੀਅ ਮਤਲਾਉਣਾ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਵੈਕਸੀਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਸਾਧਾਰਨ (100 ਵਿੱਚੋਂ 1 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ)

- ਚੱਕਰ ਆਉਣਾ
- ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਈਕੀਜ਼ ਕੀਤਾ
- ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਦ

- ਵਧੇ ਹੋਏ ਲਿੰਫ ਨੋਡ
- ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣਾ, ਖੁਜਲੀ ਵਾਲੀ ਚਮੜੀ ਜਾਂ ਦਾਣੇ
- ਗੰਭੀਰ ਐਲਰਜੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ (ਐਨਾਫਾਈਲੈਕਸਿਸ)

ਕਲੀਨਿਕੀ ਪਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸੇਜਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਦੁਰਲੱਭ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ, ਪਿੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸੂਈਆਂ ਦਾ ਚੁਬਣਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੈਕਸੀਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਲੇਟਲੇਟਸ ਦੇ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਦੁਰਲੱਭ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬੁਖਾਰ ਜਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੋਰ ਨਿਰੰਤਰ ਲੱਛਣ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੱਛਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਸਲਾਹ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਰੋਤ [ਐਨਐਚਐਸ](#), [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ-ਜੀਓਆਈ](#), [ਕੇਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਕੇਵੈਕਸਿਨ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਸਪੁਤਨਿਕ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ](#)

**ਮੈਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਤਲੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਕਿਉਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਕੇਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਵੈਕਸੀਨ ਨਾਲ ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲੇ ਆਮ ਹਨ?**

ਕੇਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲੇ ਦੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਸਮੁੱਚੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੂਨ ਦੇ ਪਲੇਟਲੈੱਟਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਾਧਾਰਣ ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲੇ ਟੀਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੇ ਸਨ ਪਰ ਕੁਝ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਾਤਕ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜੋਖਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਸਮੱਸਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਇੰਗਲੈਂਡ (ਪੀਐਚਈ) ਨੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਾਧਾਰਨ ਖੂਨ ਵਗਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਖਤਰਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸਟਰਾਜ਼ੇਨੋਕਾ (ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ®) ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਡੋਜਲਈ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 4 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ 2 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲੱਛਣ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 4 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ 4 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

- ਇੱਕ ਨਵਾਂ, ਤੀਬਰ ਸਿਰ ਦਰਦ ਜਿਸਦੀ ਆਮ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ
- ਸਿਰ ਦਰਦ ਜੋ ਲੇਟਣ ਜਾਂ ਝੁਕਣ ਵੇਲੇ ਬਦਤਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ
- ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਿਰਦਰਦ ਜੋ ਧੁੰਦਲੀ ਨਜ਼ਰ, ਜੀਅ ਮਤਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਲਟੀਆਂ, ਬੋਲਣ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਨੀਂਦ ਜਾਂ ਦੌਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਨਵਾਂ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਪਿੰਨਪ੍ਰਿਕ ਜਾਂ ਖੂਨ ਵਗਣਾ
- ਸਾਹ ਦੀ ਕਮੀ, ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਸੋਜਸ਼ ਜਾਂ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦਰਦ

ਸਰੋਤ- [ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਇੰਗਲੈਂਡ](#), [ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#)

**ਕੀ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਵੈਕਸੀਨ ਨਾਲ ਖੂਨ ਦਾ ਗਤਲਾ (blood clot) ਬਣਨਾ ਆਮ ਹੈ ?**

ਨਹੀਂ, ਉਹ ਦੁਰਲੱਭ ਹਨ। ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲੇ ਦੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਸਮੁੱਚੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੂਨ ਦੇ ਪਲੇਟਲੈੱਟਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਾਧਾਰਣ ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਰੋਤ- [ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਇੰਗਲੈਂਡ](#), [ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫਾਸੀਟੀਸ਼ੀਟ](#)

## ਵੈਕਸੀਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੋਂ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ 4 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

- ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਸਿਰਦਰਦ ਜਿਸਨੂੰ ਸਧਾਰਣ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜਾਂ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਲੇਟ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਝੁਕ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਦਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਿਰਦਰਦ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਧੁੰਦਲੀ ਨਜ਼ਰ, ਭੰਬਲਭੂਸਾ, ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਨੀਂਦ ਜਾਂ ਦੌਰੇ (ਫਿੱਟ) ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ਦਾਣੇ ਜੋ ਟੀਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਛੋਟੇ ਝਰੀਟਾਂ ਜਾਂ ਖੂਨ ਵਗਣ ਵਰਗਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
- ਸਾਹ ਦੀ ਕਮੀ, ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਸੋਜਸ਼ ਜਾਂ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ (ਪੇਟ) ਦਰਦ।

ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਨਰਸ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਡੋਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਲੇਟਲੈੱਟਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੂਨ ਦੇ ਗਤਲੇ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਰੋਤ- [ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਇੰਗਲੈਂਡ](#), [ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#)

## ਵੈਕਸੀਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ?

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਚ ਕਦੇ -

- ਵੈਕਸੀਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇੰਟਰ ਸੰਪਾਦਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਐਲਰਜੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ
- ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖੂਨ ਦਾ ਗਤਲਾ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਲੇਟਲੈੱਟਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਪੱਧਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹੈਪਰਿਨ-ਪ੍ਰੀਰਿਤ ਥ੍ਰੋਮਬੋਸਾਈਟੋਪੇਨੀਆ ਅਤੇ ਥ੍ਰੋਮਬੋਸਿਸ (ਹਿੱਟ ਜਾਂ ਹਿੱਟ ਕਿਸਮ 2) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਜੀਓਆਈ, [ਐੱਨਐੱਚਐੱਸ](#), [ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ](#)

**ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਕੀ ਮੈਂ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹਾਂ?**

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19(ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਵਿਡ-19 ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ- ਜੀਓਆਈ, [covid -19 ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਆਇਨਾਂ 'ਤੇ ਪੀਆਈਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼](#)

**ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹਾਂ? ਕੀ ਮੈਂ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?**

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19(ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਵਿਡ-19 ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਉੱਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ- ਜੀਓਆਈ, [covid 19 ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੀਆਈਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼](#)



**ਕੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੇ ਠੀਕ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਲਾਗ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਕਿਉਂ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?**

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 (ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਸ-2 ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਦੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ- ਜੀਓਆਈ, ਸੀਓਵੀਆਈਡੀ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੀਆਈਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼

**ਕੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਈ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ?**

ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਚਿਰਕਾਲੀਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੋਹਬੀਡਿਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਲ, ਨਿਊਰੋਲੋਜੀਕਲ, ਪਲਮੋਨਰੀ, ਮੈਟਾਬੋਲਿਕ, ਰੈਨਲ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਆਦਿ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹਿ-ਰੋਗ ਹਨ।

ਸਰੋਤ- [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਜੀਓਆਈ](#)

**ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?**

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਬਕਾਇਦਾ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਖਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋ।

ਸਰੋਤ- [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਜੀਓਆਈ](#)

ਜੇ ਕੋਈ ਕੈਂਸਰ, ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਆਦਿ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜੇ ਮੈਂ ਬੀਪੀ/ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼/ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ/ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ/ਉੱਚ ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ/ਲਿਪਿਡ ਵਿਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?

ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਹਿ-ਰੋਗਗ੍ਰਸਤ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਜੋਖਿਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵੈਕਸੀਨ ਸਹਿ-ਰੋਗਗ੍ਰਸਤਤਾ ਵਾਲੇ ਬਾਲਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹਿ-ਰੋਗੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹੋ, ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੋ।

ਸਰੋਤ- [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ-ਜੀਓਆਈ](#)

ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੱਤ ਵਿੱਚ 3 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ (ਡੀਵੀਟੀ) ਦਾ ਗਤਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਖੂਨ ਪਤਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਹਾਂ। ਥ੍ਰੋਮਬੋਸਿਸ ਜਾਂ ਗਤਲਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੈਕਸੀਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੂਨ ਪਤਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ।

ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਹੀਮਾਟੋਲੋਜੀ ਪੈਨਲ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਥ੍ਰੋਮਬੋਸਿਸ ਲਈ ਥ੍ਰੋਮਬੋਸਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸਟਰਾਜ਼ੇਨੇਕਾ(ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ®) ਵੈਕਸੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਉਲਝਣ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ- [ਮਾਹਰ ਹੀਮਾਟੋਲੋਜੀ ਪੈਨਲ, ਯੂਕੇ](#)

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਅਤੇ ਸਟੀਰੋਇਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਉਹ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 (ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਸਏਆਰਐਸ-2 ਮੋਨੋਕਲੋਨਲ ਐਂਟੀਬਾਡੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਨਵੈਲਸੈਂਟ ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਸ਼ੇਊਲਡ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ- ਜੀਓਆਈ, ਸੀਓਵੀਆਈਡੀ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੀਆਈਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼

ਮੈਂ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਹਾਂ। ਕੀ ਵੈਕਸੀਨ ਵਿੱਚ ਅੰਡਾ ਜਾਂ ਬੀਫ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਉਤਪਾਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਅੰਡੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਸਰੋਤ- ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ-ਜੀਓਆਈ, ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ, ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ, ਸਪੁਤਨਿਕ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮੈਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਮੈਂ ਵਰਤ ਰੱਖਦੇ ਸਮੇਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੌਰਾਨ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?

ਇਸਲਾਮਿਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ ਟੀਕਾ ਲੈਣਾ ਵਰਤ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕੋਵਿਡ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਬਕੁਟੇਨੀਅਸ, ਸਬਡਰਮਲ, ਇੰਟਰਾਮਸਕੂਲਰ, ਇੰਟਰੇਸੀਅਸ ਜਾਂ ਇੰਟਰਾ-ਆਰਟਿਕੂਲਰ ਟੀਕੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਰਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਖੂਨ ਦੇ ਗੋੜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਰਤ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਰੂਟਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ. ਕੋਵਿਡ -19 ਟੀਕੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੰਟ੍ਰਾਮਸਕੂਲਰ ਟੀਕਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਟੀਕਿਆਂ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਰਸਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ.

22 ਮਾਰਚ, 2021 ਨੂੰ, ਉਲੇਮਾ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਸ਼ਰਿਯਾ' ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕੋਵਿਡ -19 ਟੀਕੇ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਪੁੱਤਨੀਕ ਵੀ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ, ਰੂਸੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।'

ਸਰੋਤ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ [ਇਸਲਾਮਿਕ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ](#), [ਇਸਲਾਮੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਰੂਸ ਦੀ ਉਲੇਮਾ ਕੌਂਸਲ](#)

### ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ?

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚ
  - ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਡੋਜ਼ ਤੇ ਐਨਾਫਾਈਲੈਕਟਿਕ ਜਾਂ ਐਲਰਜੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ
  - ਟੀਕਿਆਂ ਜਾਂ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਚਿਕਿਤਸਾਵਾਂ, ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਭੋਜਨ-ਆਈਟਮਾਂ ਆਦਿ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਐਨਾਫਾਈਲੈਕਸਿਸ ਜਾਂ ਐਲਰਜੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ।
- ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ
  - ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਐਫ ਐਮੀਲੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 (ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਕੋਵਿਡ-19 ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਆਰਜ਼ੀ / ਅਸਥਾਈ ਕਨਟਰਪੁਸ਼ਟੀਆਂ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 (ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

- ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਟੈਸਟ ਸਾਬਤ ਸਾਰਸ-2 ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਦੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਸਾਰੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਸਏਆਰਐਸ-2 ਮੋਨੋਕਲੋਨਲ ਐਂਟੀਬਾਡੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਨਵੈਲਸੈਂਟ ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਵਿਡ-19 ਬਨਾਮਐਕਿਨੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਡੋਜ਼ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੋਸਿੰਗ ਸ਼ਡਿਊਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਲਾਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਡੋਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਕਲੀਨਿਕੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 3 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਆਈਸੀਯੂ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਆਮ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 4-8 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ [ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ](#), ਜੀਓਆਈ, [ਐਨਐੱਚਐੱਸ](#), [ਕੋਵਿਸ਼ੀਲਡ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਕੋਵੈਕਸਿਨ ਫੈਕਟਸ਼ੀਟ](#), [ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ](#), [ਸੀਓਵੀਆਈਡੀ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੀਆਈਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼](#)

**ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕੋਵਿਡ ਵੈਕਸੀਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਵਿਡ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹਾਂ। ਕੀ ਮੈਂ ਵੈਕਸੀਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?**

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 (ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਹਰ ਜੀਆਰ ਓਪੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਟੈਸਟ ਸਾਬਤ ਸਾਰਸ-2 ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਦੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ [ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ](#)- ਜੀਓਆਈ, [ਪੀਆਈਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ](#)

ਮੈਂ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਡੋਜ ਲਈ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਹੋ ਗਿਆ। ਕੀ ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਦੂਜੀ ਡੋਜ ਲੈਣੀ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਡੋਜ ਦੁਬਾਰਾ ਲੈਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ?

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19(ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਡੋਜ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਸਿੰਗ ਸ਼ਡਿਊਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਲਾਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਡੋਜ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਕਲੀਨਿਕੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ- ਜੀਓਆਈ, ਸੀਓਵੀਆਈਡੀ-19 [ਟੀਕਾਕਰਨ 'ਤੇ ਨੇਗਟਿਵ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੀਆਈਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼](#)

**ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?**

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਅਤੇ ਕੋਵੈਕਸਿਨਦੇਵਾਂ® ₹ 150/ਡੋਜ਼ਰ ਟੀਕੇ ਖਰੀਦ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਸੀਰਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਦੀ ਕੀਮਤ ₹400 'ਤੇ ਸਟੇਟ ਗਵਰਨਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ₹600/ਡੋਜ਼ਰ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਡੇਜਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ।

ਭਾਰਤ ਬਾਇਓਟੈਕ ਨੇ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਦੀ ਕੀਮਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ₹600 ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਡੋਜ਼ ₹1,200 (25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਪੂਤਨਿਕ ਵੀ® ਦੀ ਕੀਮਤ ₹948 + 5% ਜੀਐਸਟੀ/ਡੋਜ਼ ਦੇ ਐਮਆਰਪੀ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਯਾਨੀ ₹995.40/ਖੁਰਾਕ।

**ਮੈਨੂੰ ਟੀਕਾਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?**

ਸਹਿ-ਜਿੱਤ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰੋ।

ਦੇਖੋ <https://www.cowin.gov.in/>

## ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਫੋਟੋ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਈਡੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

- ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ
- ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ
- ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਸਮਾਰਟ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ
- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਐਕਟ (ਮਨਰੇਗਾ) ਨੌਕਰੀ ਕਾਰਡ
- ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ
- ਪੈਨ ਕਾਰਡ
- ਬੈਂਕ/ਡਾਕਘਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸਬੁੱਕ ਜਾਰੀ
- ਪਾਸਪੋਰਟ
- ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼
- ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ਜਨਤਕ ਸੀਮਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ
- ਵੇਟਰ ਆਈਡੀ
- ਸਹਿ-ਰੋਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ [ਇੱਥੇ](#) ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਰੋਤ [ਕੋਵਿਨ](#), [ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ](#), ਜੀਓਆਈ

## ਮਿੱਥ ਭਾਰਤੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

**ਤੱਥ-** ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਵਿਡ -19 - ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਅਤੇ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਦੇ ਟੀਕੇ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ ਹਰਸ਼ ਵਰਧਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੋਵਿਡ-19 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਗਰਭਅਵਸਥਾ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

**ਮਿੱਥ- ਕੋਵੀਸ਼ੀਲਡ® ਜਾਂ ਕੋਵੈਕਸਿਨ® ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਨੂੰ ਫੜ ਸਕਦਾ ਹੈ**

**ਤੱਥ-** ਤੁਸੀਂ ਵੈਕਸੀਨ ਤੋਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਫੜ ਸਕਦੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਕੇ ਲਾਈਵ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਅਤੇ ਲੜਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਾਇਰਸ ਜਾਂ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨਰਹਿਤ ਟੁਕੜਾ (ਪੂਰਾ ਕੀਟਾਣੂ ਨਹੀਂ) ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ।

ਪਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਲੱਛਣ ਹਨ ਜਦ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ।

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰ ਵਜੋਂ ਹਲਕਾ ਬੁਖਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਲਝਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

**ਮਿੱਥ- ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।**

**ਤੱਥ** ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਮਿੰਨੀਕੋਸ਼ਿਸ ਨੇ 19/05/2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 (ਨੇਗਟਿਵ) ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪਰਟ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਸ-2 ਕੋਵਿਡ-19 ਬਿਮਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਦੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

**ਮਿੱਥ-** ਮਾਹਵਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਲੈਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

**ਤੱਥ-** ਮਾਹਵਾਰੀ ਦਾ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।



**ਮਿੱਥ-** ਵੈਕਸੀਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

**ਤੱਥ-** ਐਂਟੀਬਾਡੀਜ਼ ਦਾ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਪੱਧਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਡੋਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ 2 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

**ਮਿੱਥ-** ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਾਸਕ ਪਹਿਨਣਾ ਅਤੇ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

**ਤੱਥ -** ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਾਸਕ ਨੂੰ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖੋ, ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਜ਼ ਦੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਟੀਕੇ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੇ; ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਦਰਮਿਆਨੇ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਲਈ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਖੁਦ ਬਿਮਾਰ ਨਾ ਹੋਣ।